

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Provisione Et Obtentione Beneficiorvm

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

651. Qualis sit hæc Legatorum de latere potestas conferendi beneficia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74485](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74485)

Hispania, Rhemensis in Gallia, Pisanus in Italia, Gnesiensis in Polonia, Magdeburgensis olim, nunc Salsiburgensis in Germania. Pirh. *ad tit. de off. Leg. n. 1. Paris. de rescript. l. 7. q. 1. n. 3. Castrop. tr. 13. de benef. d. 2. p. 2. 5. n. 1.* qui, ut Castrop. in suis provinciis Primates existunt, Legati de latere sunt Cardinales specialiter constituti à Sede Apostolica seu Papa ejusdem Legati, missi que veluti de ejus latere, cui assistunt, ad provinciam aliquam ejus nomine gubernandam, vel alia graviam negotia tractanda. Castrop. *loc. cit. Paris. loc. cit. n. 5.* Legati simpliciter missi seu Nuncii Apostolici dicuntur Prælati (quamvis & alii simplices Clerici ad hoc constitui possint, etsi non soleant. Pirh. *loc. cit.*) qui ob negotia gerenda, vel causas aliquas decidendas mittuntur ad provincias, & Curias Principum. Castrop. quamvis & hi aliquando mittantur cum potestate Legati de latere, etsi Legati de latere non sint. Porro licet omnes hi Legati propriè sint, quia nomine Pontificis legatione fungantur. Gloss. *in c. statutum, v. à Sede. de rescript. in 6.* eorum tamen jurisdictionis & potestatis diversissima est, præcipuè in ordine ad beneficiorum collationem. Castrop. *loc. cit. n. 2.* Quare

Quæstio 650. An tam Legati nati & missi, quam Legati de latere habeant potestatem conferendi beneficia?

Respondeo primò: Legati de latere ed ipsò, quò Legati constituuntur, habent potestatem conferendi beneficia suæ provincie, ad quam mittuntur. Castrop. *loc. cit. n. 2.* citans *c. dilectus, de off. Leg. c. 1. tit. eod. in 6. c. si à Sede, de preb. in 6.*
 2. Respondeo secundò: Cæteri Legati hanc potestatem vi legationis suæ non habent, ètque de hoc clarus textus in *c. 1. de off. Leg. in 6.* ubi Papa: præsentì decreto statuitur, ut Ecclesia Romana Legati quæcumque plenam legationem obtineant, sive à nobis missi fuerint, sive suarum prætextu Ecclesiarum legationis sibi vindicent dignitatem, ex ipsius legationis munere conferendi beneficia nullam habeant potestatem, nisi hoc alicui specialiter duxerimus indulgendum &c. Paris. *loc. cit. n. 10.* Castrop. *loc. cit.* Unde dum potestas hæc eorum aliquibus committitur quandoque specialiter; quia non habetur à jure vi officii, est delegata, & non ordinaria. Castrop. *loc. cit.* Possunt tamen Legati nati beneficia conferre, non quidem jure, seu ratione legationis suæ, sed jure ordinario, quatenus sunt simul in provincia aliqua Archiepiscopi aut Primates. Pirh. *de off. Leg. n. 19.* Azor. *p. 2. l. 6. c. 25. q. 6.* Quin & dum Nuncius mittitur cum potestate Legati de latere, poterit sine ulla alia speciali facultate beneficia conferre. Barb. *juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 52.* Garc. *p. 5. c. 3. n. 80.* Gonz. *gl. 23. n. 3.* Zechus *de benef. & pens. c. 2. & 5. n. 2.* Mandos. *ad reg. 13. Cancell. q. 6. n. 4.* Quintadven. *Eccles. l. 1. c. 5. n. 3. &c.* Quia tamen hæc potestas, quò ad beneficiorum collationem istis Nunciis missis de cætero cum potestate Legati de latere specialiter restringitur, ut testantur Gonz. *§. 2. præm. n. 54.* Garc. *p. 5. c. 3. n. 82.* Castrop. *loc. cit. p. 26. n. 1.* in Nunciis Hispaniæ, hinc literæ concessionis examinandæ, & tenor hujus facultatis, & restrictionis ante omnia inspiciendus, ut inde horum Nunciorum potestas cognoscatur. AA. iidem. Neque, ut Castrop. *loc. cit.* obstat, concedi Nuncio, ne obligatus sit in suis literis, gratis, dispositionibus facultatem suam inferere, aut testibus vel Notario comprobare, quò

P. Leuren. Fori Benef. Tom. II.

minus in contradictorio judicio eam facultatem exhibere teneatur; quia illa prærogativa non inferendi, nec comprobandi facultatem intelligitur in illis gratis, concessionibus, dispositionibus jure delegationis Nuncio competentibus, non de illis, quæ jure speciali competunt, qualis est hæc facultas providendi beneficia. Adde, quòd intelligatur id, dum non est, qui provisioni factæ contradicat.

Quæstio 651. Qualis sit hæc Legatorum de latere potestas conferendi beneficia?

Respondeo: est ordinaria; quia eorum officio & legationi præcellenti annexa est à jure communi. Unde licet à Corasio & quibusdam aliis dicatur, eos conferre ex speciali privilegio, id intelligendum est de privilegio, seu prærogativa præ aliis Legatis illis competente, à jure tamen, & sic jure ordinario, & jure legationis non in genere, sed in specie, hoc est, jure talis legationis à latere. Garc. *p. 5. c. 3. n. 5. & 8.* & Castrop. *loc. cit.* citantes Gamb. *de potest. Leg. l. 3. n. 31.* Gigas *de pens. q. 6. n. 18.* contra Selvam *p. 2. n. 34.* Prob. *ad Monach. in c. fin. de constit. n. 39.* & alios apud Garc. *loc. cit.* docentes de latere Legatos non jure legationis, sed speciali privilegio id habere; Item, contra Abb. *in clem. 2. de off. ordinar. n. 4.* docentem, quòd potestas Legatorum respectu jurisdictionis sit ordinaria, respectu tamen collationis beneficiorum sit extraordinaria; quia ex proprio officio Legatorum non venit potestas conferendi, & ideo Legati non Cardinales hanc potestatem non habent, & Cardinales legati hoc habent ex speciali privilegio. Contra quos tamen faciunt paulò ante dicta ex Garcias quòd non jure legationis, sed talis legationis à latere Cardinales à jure habent hoc privilegium. Unde jam inferit Garcias *n. 10.* quòd provifus à Legato jure legationis, & ut Legato non dicatur provifus auctoritate Apostolicâ, juxta *c. his, qui. de preb. in 6.* & ibi Gl. & Franc. *n. 5.* & Bonifac. *in clem. 2. de off. Ord. n. 9.* contra Gl. *in eandem clem.* Provisio tamen Legati dicitur provifio Sedis Apostolicæ. Tond. *p. 2. c. 3. §. 6. n. 1.* Garc. *loc. cit. n. 12.* citans Germon. *de indult. Cardin. §. tibi, quo. n. 101.* & Rotæ *decis. 206. p. 1. divers. n. 5.* dicentes nomine provisionis Apostolicæ venire provisionem Legati, & Gl. *in c. si Abbatem. de elect. in 6.* quam sequuntur Joannes Andr. Franc. &c. dicentes appellatione Sedis Apostolicæ venire Legatum de latere, nisi proferatur in materia reservata soli Papæ, aut cum ditione tantum, vel simili: èd quòd Legatus in provincia vices Sedis Apostolicæ gerat in non reservatis. *c. mandatur. de presump. Cuchus l. 2. tit. 5. n. 22.* & in ea representet Papam. Bonif. *in clem. 2. de off. Ord.* & ideo literæ Legatorum dicuntur Apostolicæ. Ex quibus omnibus inferit Garcias *n. 15.* provifum à Legato, dici provifum auctoritate Apostolicâ, saltem largè, licet non ad effectum. *c. his, qui. &c.* Ac ita etiam provisiones Legati eodem fruuntur privilegio executivo, quo aliæ provisiones à Sede Apostolica emanatæ. Tond. *loc. cit.* citans Angel. *de acquisit. possess. q. 20. n. 4.* Adeoque Breve Pontificis de capienda possessione cum clausula: *expulsis quibuscumque desentoribus, non tamen à Sede Apostolica* (vel etiam auctoritate Apostolicâ, ut Garc. *n. 16.*) provifis: non excluduntur provifis à Legato, Tond. *loc. cit. n. 2.* Garc. *loc. cit. n. 16.* Et si autem hæc potestas ordinaria sit, quia tamen non est naturalis, sed naturali modo quali extraordina-

B b

rio

rio superaddita, cedens in præjudicium aliorum Collatorum, est restringenda; quemadmodum è contra aliorum Ordinariorum, quia est naturalis, est amplianda. Tond. p. 2. c. 2. §. 6. n. 6. Laym. in c. collatio. de offic. Leg. n. 1. Castrop. loc. cit. citans Gl. in Clem. 2. de off. Ordinar. & Garc. uti ante. n. 9.

Quæstio 652. Ad quæ beneficia se extendat hæc Legatorum potestas ordinaria conferendi beneficia?

1. **R**espondeo primò in genere ad omnia beneficia vacantia in provincia suæ legationis, quæ ordinarii (intelligendo non solum per hos Episcopos, sed & quoscunque alios collatores inferiores) in ea conferre possunt, juxta c. 1. de off. Leg. in 6. Unde sicut Papa cum quolibet ordinario collatore, ita & Legatus de latere cum Ordinariis provincie suæ concurrere potest (etiam nullo requisito consensu Episcopi, ut Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. n. 29. citans quamplures) & datur inter illos locus præventioni, & Legati collatio præfertur collationi Ordinarii, si utraq; eodem tempore facta. Pih. de off. Leg. n. 18. Tond. qq. benef. l. 1. c. 70. n. 2. citans Gamb. de potest. Leg. l. 3. num. 31. Tusch. v. Legatus. concl. 169. n. 1. & seq. Selv. & c. Castrop. loc. cit. citans Azor. p. 2. l. 5. c. 28. q. 24. Præterea in pr. Episc. p. 2. c. 5. n. 9. Garc. n. 40. citans c. si à Sede. de de. præb. in 6. & ibid. Gl. Rotam in una Assiensis beneficii. 29. Martii 1587. Mohed. decis. 3. de off. Leg. Gomez de Exspect. n. 16. & plures alios. Ac propterea collatio Legati de beneficio ita afficit collationem posteriorem Ordinarii, sicut reservatio Apostolica cum decreto irritante. Tond. l. 2. c. 3. §. 6. n. 7. citans c. si à Sede, & c. si beneficia. de præb. in 6. & ibi Gl. modò tamen collatio Legati non fuerit fraudulenta, nempe ut intervenerit tantum temporis, intra quod Legatus vacationis notitiam habere potuerit; quia cum regula de verisimili notitia locum habeat in collatore ordinario, multò magis locum habere debet in provisionibus Legatorum, utpote quæ non sunt adeò favorabiles ac Ordinariorum, Tond. cit. §. 6. n. 8. citans Gregor. in instit. rei benef. c. 32. n. 4. Similiter sicut Ordinarius extra diocesim suam, sic Legatus extra provinciam suæ legationis existens beneficia conferre potest. Laym. ad c. novit. de off. Leg. n. 2. cum communi. Ex his omnibus infero, &

2. Respondeo secundò in specie Primò: potest Legatus à latere instituire à patronis præsentatos, & confirmare electos; cum hæc sint beneficia vacantia in provincia legationis. Castrop. loc. cit.

3. Secundò potest conferre spectantia ad collationem exemptorum. Castrop. ibid. Laym. ad c. cum non ignoretur. de off. Leg. n. 4. Garc. loc. cit. n. 19. citans Gamb. Cora. Zech. & c. Barb. juris Eccl. l. 1. c. 5. num. 30. quia & hi, licet exempti à jurisdictione Episcoporum, sunt tamen collatores ordinarii istius provincie respectu dictorum beneficiorum. Quin & Legatus de latere, vel qui cum simili potestate missus est, exercet jurisdictionem in exemptos, exceptis casibus specialiter Papæ reservatis. Laym. l. c. n. 3. citans Abb. Molin. & c. estque Ordinarius exemptorum, ut Garc. loc. cit. num. 20. citans Gamb. Cuchum & c. fac proinde procedunt hæc, etiam si ipsa etiam beneficia sint exempta. Laym. & Garc. loc. cit.

4. Tertio: beneficia monocularia, dum sunt de provisione Ordinarii collatoris. Castrop. loc. cit.

n. 4. citans Gamb. de off. Leg. l. 3. n. 512. Azor. ubi supra. n. 25. tum quia non minus quis est & dicitur collator ordinarius respectu unius beneficii, quod unicuique conferre potest, quam alius respectu plurium ad ejus collationem spectantium; tum etiam, ut cit. AA. horum beneficiorum, quò ad hoc nulla invenitur in jure exceptio. Sed neque obstat mandatum Apostolicum de providendo non comprehendere beneficium monocularia; hoc enim mandatum impedit provisionem Ordinarii; potestas autem ista legati concurrere etiam quòdam monocularia provisionem collatoris istius monocularis non impedit, cum is legatus prævenire possit. Castrop. loc. cit. quòd si verò provisio beneficii talis monocularis non spectaret ad ordinariu collatorem; sed esset de provisione delegati Apostolici, seu hic & nunc de speciali privilegio ejus provisione commissa esset, aut competeret alicui (dummodò, ut rectè limitat Garc. loc. cit. n. 78. per tale privilegium non evadat ordinarius collator) Castrop. censet, Legati potestatem se ad illud non extendere; eò quòd dum dicto modo conceditur alicui potestas ad certum beneficium, vel etiam certa beneficia, Legatus non valet se in illorum provisione intromittere; quia specialis provisio non derogat generali. Atque ita ex Abb. in cap. dilectus. de off. Leg. in 6. docet Garc. cit. n. 78. & 75. non quidem in specie de beneficio monoculari, sed in genere, dum alicui de certis beneficiis tanquam delegato Apostolico concessum esset privilegium; sive illud de cetero pro una vice seu temporarie, sive sit perpetuum.

5. Quartò beneficia vacantia in mensibus Ordinariorum ordinariis, etiam hodieum stante regulà mensium; intelligendo tamen hoc quoad quatuor menses Ordinarii non habentis alternativam. Garc. cit. c. 3. n. 45. nequaquam tamen conferre poterit vacantia in mensibus Ordinarii gaudentis alternativâ; tum quia illi 6. menses conceduntur Ordinariis sub onere personalis residentie, cui concessioni æquum est non derogari propter appositum in concessionibus alternativæ decretum irritans quamcunque provisionem, etiam factam per Sedem Apostolicam, cui decreto derogandi potestatem de jure communi non habet Legatus, Castrop. loc. cit. n. 2. Garc. cit. n. 45. (citatur hic Sarnensis triennalis. q. 28. qui etiam dicit, Rotam judicasse, non valere provisionem Legati de latere de beneficiis istiusmodi vacantibus in mensibus istis Ordinarii propter decretum irritans, etiam Ordinarii postmodum non conferret) contra Azor. p. 2. l. 5. cap. 28. q. 24. apud Castrop. item contra Zerolam apud Garciam, qui ait, hunc Auctorem tamen non esse multum curandum, quia multa confundit, & barbarè procedit; item contra Gonz. (quem citat & sequi videtur Tond. l. 1. c. 70. num. 4. & seq. ubi ait, quòd si hoc verum de aliis Legatis, multò magis de Legato & Vice-Legato Avenionensi, utpote cui amplissima concessa potestas conferendi beneficia, de quo multa ibi ad reg. 8. §. 2. proam. n. 54. & gl. 25. n. 56. & 18. ubi loquitur pari modo de præventionem concessa Legato adversus Ordinarium in mensibus illi per concordata assignatis; intelligendo tamen id de beneficiis vacantibus, non vacaturis. Solet tamen hanc potestatem derogandi dicto decreto irritanti habere quandoque de speciali gratia & favore Pontificis etiam Nuncius, ut de Nuncio Hispanie testatur Garc. loc. cit. n. 134. quia